28BB15

Nowiny Codzienne

PISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM LUDU POLSKIEGO W NIEMCZECH

Abonament: „Nowiny Codzienne" wychodzą sześć razy tygodniowo z wyjątkiem dni poświątecznych. Abonament pocztowy wynosi 1,50 marek z odnoszeniem przez listonosza. Zamówienia uskutecznia się każdomiesięcznie u listonosza najpóźniej do 25-go każdego miesiąca. Na poczcie i w ekspedycji zamawiać można każdego czasu. — Rękopisów nadesłanych do redakcji nie zwraca się.

Ogłoszenia: Jednołamowy wiersz milimetrowy na czwartej stronie szerokości 35 milimetrów kosztuje 5 fen. Za ogłoszenia pod „Nadesłane" na trzeciej stronie za milimetrowy jednołamowy wiersz 68 milimetr. szeroki 10 fen. Ogłoszenia pozamiejscowe i familijne 100% więcej. Ogłoszenia i wszelką korespondencję należy nadsyłać pod adresem „Nowiny Codzienne" Oppeln, Postschliessfach 44.

Redaktor odpowiedzialny Wacław Jankowski w Opolu — Redakcja i ekspedycja znajdują się przy ul. Augustyna (Augustinistrasse) nr. 4 w posiadłości „Rolnika" Druk i nakład „Nowin" Towarzystwa z ograniczoną poręką w Opolu — Telefon nr. 262 — Skrzynka pocztowa 44 — Konto czeku pocztowego Wrocław 69595

Numer 15 — Opole, środa 20. stycznia 1926 — Rocznik 16

Kiedy skończy się ta heca?

[illegible] wokoło aż piszczy, setki tysięcy [illegible]otnych przymiera głodem, kryzys [illegible]tarczy powiększa się i nic nie zapo[illegible]da, by się ten okropny stan miał [illegible]krótce polepszyć. Zdawałoby się, że w [illegible]iem okropnem położeniu wszystkie si[illegible] należy wytężyć na złagodzenie nędzy, [illegible] regulowanie wymiany handlu z pań[illegible]mi sąsiedniemi, na gruntowanie at[illegible]y spokoju na zewnątrz i wewnątrz. [illegible]ko trwały pokój, duch porozumie[illegible]litycznego-gospodarczego, może przy[illegible] w Niemczech i w reszcie Europy [illegible]ną wymianę dóbr i polepszenie po[illegible]a gospodarczego.

[illegible]yższe jednak wskazania pojąć mogą [illegible]ludzie ze zdrowym rozsądkiem, lu[illegible]bali o pomyślność i rozwój państwa, [illegible] dobrze życzący Republice niemiec[illegible]całemu społeczeństwu. Na nieszczę[illegible]dnak opinją i nastrojami narodu nie[illegible]ego kieruje krzykliwy, żądza zemsty [illegible]etu dyszący nacjonalizm. Krwawa [illegible] wielkiej wojny światowej niczego [illegible] ciemnym mózgom nacjo[illegible] krzykaczy. Ta ciemnota [illegible]ej się uwydatnia w po[illegible]ach Niemiec, a więc i [illegible]n. Jakby na urago[illegible]ości tej [illegible]ej urządza się tu ciągle [illegible] hece nacjonalistyczne. Z kolei ma[illegible] zapowiedzi wielkiego „Kundgebung" [illegible]nadchodzącą rocznicę plebiscytu. Już [illegible] mają „[illegible]oci" wielki kłopot z tem, [illegible] ten „K[illegible]ebung" urządzić. I oto [illegible]ie się [illegible]opole nie jest godne tego zaszczytu. „Warum Oppeln?" — pyta [illegible] pełn[illegible]epokojenia notatce „Ost[illegible]". Z zaciekawieniem [illegible]tego zdumiewającego [illegible]ważenia „prawdziwieckiego" miasta i [illegible]ujemy takie znamienne wynurzenia: Z narodowego punktu widzenia należa[illegible] uroczystość urządzić w jednem z [illegible]niast pogranicznych, w Raciborzu, Za[illegible] lub Bytomiu. Właśnie w tych miej[illegible]ościach utrzymało się w masie ludno[illegible] żywe uczucie łączności z oddzielo[illegible] obszarem. Ponadto miasto pogra[illegible]e ma całkiem inną siłę przyciągania [illegible]iemców w Województwie Śląskiem, których można łatwiej zgromadzić do u[illegible]działu w uroczystości(!?). Ponieważ [illegible] Racibórz jest rodzajem przedpola dla [illegible]walki o odzyskanie kraju hulczyńskiego, [illegible] uroczystość rocznicy plebiscyto[illegible] powinna się odbyć w Zabrzu albo w [illegible]niu(!)".

[illegible]my więc tu zapowiedź uroczystości, [illegible]ej ostrze ma być wyraźnie skierowa[illegible]przeciw Polsce, mamy zachętę pod a[illegible]em Niemców w Polsce, by w tej uro[illegible]ości wzięli manifestacyjny udział. [illegible] tej sposobności warto przytoczyć [illegible]wiankę, jaka ukazała się w nr. z dnia [illegible] stycznia br. w „Ostdeutsche Morgen[illegible]". Czytaliśmy tam co następuje: „Ein [illegible]berschlesischer Verein hielt am Sonn[illegible] bei uns in Beuthen eine deutsche Weihnachtsfeier ab, die ein frohes Be[illegible]ntnis zum Deutschtum, ein Notschrei [illegible] Befreiung vom fremden, polnischen [illegible]en war." (!?)

[illegible]o co się odbyło w czterech ścianach [illegible]terzają widocznie urządzić krzykacze [illegible]onalistyczni publicznie. Mamy więc [illegible]o czynienia z propagandą, którą, i tak [illegible] kiepskie stosunki z Polską, może te [illegible]cze bardziej zaognić.

Szykanujące praktyki policyjne

Berlin. Poseł nasz, ks. Klimas wniósł do rządu pruskiego następujące małe zapytanie:

Na Śląsku Opolskim zdarzyło się w ostatnim czasie kilkakrotnie, że członków polskiej mniejszości wzywały władze policyjne na przesłuchy. Wypadki takie zaszły w powiecie gliwickim w Pisarzowicach, Oracze, Kotlirzowicach, oraz w samych Gliwicach.

Podobne wezwania były wystosowane również w powiecie opolskim, oraz w samym Opolu. Amtowy na zamku w Toszku, pow. gliwicki powołuje się przy odnośnem wezwaniu pisemnym z dn. 29. września 1925 r. na § 123 ustawy o zarządzie krajem z 30. sierpnia 1883. Wzywanych na przesłuchy wypytuje się, gdzie się znajdowali w czasie podziału Górnego Śląska w r. 1922, gdzie się urodzili, gdzie przebywali od czasu swego urodzenia, jakie posiadają obywatelstwo; ponadto, skąd pochodzą ich rodzice, gdzie się oni urodzili i t. d.

Ponadto wspomniane wezwania i przesłuchy odnoszą się do osób, które policyjnie są zameldowane i których personalie są policyjnie ustalone, oraz których obywatelstwo pruskie jest władzom policyjnym znane. Wzywanym nie podano celu owych przesłuchiwań ani pisemnie ani w czasie przesłuchiwania. Odnośne osoby nie dały powodu do tych policyjnych zarządzeń.

Postępowanie władz policyjnych przekracza jej uprawnienia, a dla członków polskiej mniejszości jest ono szykanującem napastowaniem.

Wobec tego zapytuję rząd:

1) czy jest gotowy, udzielić wyjaśnienia, dlaczego zostosowano wspomniane przesłuchiwania?

2) czy pociągnie odnośne urzędy policyjne do odpowiedzialności z powodu przekroczenia uprawnień?

3 co zamierza uczynić, ażeby na przyszłość uchronić członków polskiej mniejszości przed tego rodzaju szykanującemi i powodującemi stratę czasu zarządzeniami władz policyjnych? A w szczególności, czy jest gotowy, polecić Nadprezydentowi w Opolu, by wydał odpowiednie w zmawianej sprawie zarządzenia?

(—) Ks. Klimas, poseł na sejm.

Jest to doprawdy uderzające: Każdy choćby skromny objaw łączności kulturalnej polskiej ludności w Niemczech z narodem polskim prasa niemiecka piętnuje, a często nazywa zdradą stanu i wzywa do represji. Natomiast Niemców w Polsce chce nakłonić prasa nacjonalistyczna do czynów, grubo sprzecznych z pojęciem lojalności wobec państwa.

Nie naszą jest rzeczą troska o interesy państwowości polskiej i zachowanie się Niemców w Polsce. Ale naszą jest rzeczą troska o to, by ze Śląska Opolskiego nie robiono kotła, naładowanego duchem nienawiści i żądzą odwetu. Prądy bowiem takie godzą w dobrze zrozumiane interesy Rzeszy, a wewnątrz kraju wywołują atmosferę, która równocześnie zwraca się przeciw polskości jako takiej.

A gdy jeszcze raz przypomniemy obraz czarnego położenia gospodarczego w jakiem żyjemy i zestawimy go z powtarzającemi się ciągle próbami huczku nacjonalistycznego, to jesteśmy w prawie zapytać się: kiedy skończy się ta heca?

Głogowiak.

Przesilenie węglowe w Niemczech

W przesileniu gospodarczem Europy odgrywa ważną rolę przesilenie w samem kopalnictwie węglowem. Wyraża się ono w ten sposób, że kraje wydobywające węgiel (przedewszystkiem Anglja, Niemcy, nie mogą spotrzebować swego węgla na własne potrzeby na opał, dla fabryk i dla floty morskiej lecz muszą węgiel sprzedawać zagranicy. Jednakowoż wskutek stosunkowo wysokich cen węgla i konkurencji trudno bardzo o zbyt węgla. Następstwem tego jest gromadzenie się węgla na zwałach, ograniczenie dalszego kopania węgla, rozpuszczanie robotników a nawet zamknięcie kopalń.

Na takie przesilenie i na takie jego skutki skarży się wiele krajów, produkujących węgiel, a między niemi też i Niemcy. Sami na własnej skórze odczuwamy to przesilenie, nie każdy jednak z nas wie, że mimo coraz częstszego zamykania kopalń i rozpuszczania robotników wytwórczość węglowa Niemiec jest bardzo dobrą, lepszą nawet niż przed wojną. Na dowód tego porównajmy dane statystyczne dla ilości węgla kamiennego i brunatnego, wydobytego w Niemczech od ostatniego roku przed wojną:

	węgiel kamienny	węgiel brunat.	kamienny i brunat. razem
1913 (w dawn. granicach)	90,109	87,229	228,185
9 3 (w obecn. granicach)	140,753	87,228	169,6[illegible]9
1919	107,720	93,648	138,942
1920	131,356	111,898	168,652
921	136,214	123,010	177,2[illegible]
922	129,965	137,073	175,6[illegible]6
1923	62,225	118,249	101,64
924	118,828	124,363	160,24
1925	133,000	138,700	179,23

Cyfry rozumieć należy w tysiącach ton. W sumie węgla brunatnego i kamiennego bierzemy węgiel brunatny jako trzecią część wartości węgla kamiennego.

Z cyfr tych wynika, że w produkcji węgla kamiennego dochodzimy powoli do produkcji przedwojennej, która w obecnych granicach państwa wynosiła 140 753 tysięcy ton. Wydobycie węgla brunatnego wzrosło w stosunku do czasu przedwojennego o 59 proc., tak że produkcja łączna węgla brunatnego i kamiennego jest obecnie większą niż była przed wojną w dzisiejszych granicach (179 233 tysięcy ton zamiast 169 679 tysięcy ton.)

Jeśli chodzi o rozwój kopalnictwa węgla kamiennego w poszczególnych okręgach Niemiec, to przedstawia się on następująco:

	Ruhr	Śląsk opolski	Śląsk dolny	Saksonia	Akwisgran
1913	114 200	1 119	5 528	5 415	3 65
1919	70 911	6 266	4 189	3 932	2 2[illegible]0
1921	91 185	7 [illegible]85	4 672	4 510	2 156
1922	95 900	8 83[illegible]	5 489	4 93	2 390
1923	41 542	8 745	5 3[illegible]6	3 7[illegible]3	1 337
1924	94 [illegible]7[illegible]	1 9[illegible]0	5 5[illegible]6	3 78[illegible]	2 889
1925	104 000	14 400	5 600	4 8[illegible]0	3 530

Najciekawszy rozwój wykazuje tu Śląsk Opolski. W roku 1925 wydobyto tu więcej węgla kamiennego niż przed wojną. Stanowi to dwa razy tyle, ile wydobyto tu przed podziałem Śląska górn.

Całej produkcji węgla Niemcy same zużytkowaćby nie mogły. Wzrost wytwórczości pozwolił im jednak na ograniczenie dowozu tańszego węgla (względnie specjalnych gatunków) skądinąd. i tak w roku 1925 dowieziono, pomijając ostatnie miesiące roku, tylko połowę tego, co w odpowiednim czasie w r. 1924. Wzmożono również wywóz węgla. Wynosił on około trzecią część wywozu przedwojennego i kierował się głównie na Holandję (około 600 000 ton miesięcznie) Czechosłowację (70 000 ton), Skandynawję (60 do 70 00 ton.) Wywóz ten byłby jeszcze większym, gdyby nie fakt, że na rynkach zagranicznych spotkał się węgiel niemiecki z konkurencją węgla angielskiego, który dlatego jest tańszy, że obecnie wyrównuje rząd angielski kopalniom angielskim straty na cenie.

Jednak wóz przy [illegible] niach zbycia węgla, w kopalniach zachodnich okręgów Niemiec pozostały całe masy węgla na zwałach (w zagłębiu Ruhry przeszło 7 miljonów ton). Świadczy to o tem, że wytwórczość węgla przekracza potrzeby państwa i możność zużytkowania.

Przyrost wytwórczości węgla dzieje się przy równoczesnym zamknięciu szeregu kopalń i rozpuszczeniu olbrzymich rzesz robotników. W samem zagłębiu Ruhry zamknięto w zeszłym roku wskutek braku zbytu około 60 kopalń i rozpuszczono około 70 000 robotników. Inne okręgi górnicze wykazują ten sam katastrofalny stan dla robotników, że przy wzroście produkcji brak zbytu i następuje zwalnianie całych mas robotniczych.

Wspomniane wyżej okoliczności i cyfry nasuwają pewne ciekawe myśli. Patrząc na te sprawy z punktu widzenia czysto ekonomicznego (gospodarczego) a nie polityczno-narodowego nie można powstrzymać się od uwagi, że wydzielenie z organizmu gospodarczego Niemiec pewnych okręgów (np. Śląska katowickiego) ma dla Niemiec, jako jednostki gospodarczej, także wybitnie dobre strony. Gdyby dziś przy obecnej silnej produkcji doliczyć trzeba było do wytwórczości węglowej naszego państwa jeszcze produkcję kopalń Śląska polskiego. wówczas mielibyśmy nadmiar węgla, któryby zaczął dławić nasze życie gospodarcze. Na wywóz do Polski czy wogóle na wsch. możnaby liczyć tylko w niskim stopniu, jak to wykazuje dotychczasowa praktyka. Położenie robotnika w Niemczech przedstawiałoby się jeszcze gorzej, bo wówczas i stosunkowa i bezwzględna cyfra bezrobotnych wzrosłaby. Ten stan rzeczy nie jest obojętnym dla Europy gospodarczej. Rozdział nadmiaru produkcji węgla i bezrobocia między więcej państw przy obecnej sytuacji politycznej jest wyjściem łagodzącem obecny katastrofalny stan gospodarczy Europy i daje większą możność poprawy położenia.

K

Telegramy

Wiadomości z Niemiec

Utworzenie rządu zagrożone

Berlin, 18. stycznia. Bawarska partja ludowa protestuje przeciwko powierzeniu teki ministra spraw wewnętrznych przywódcy demokratów, Kochowi. Przez ten protest jest utworzenie rządu przez Luthera znowu zagrożone.

(W sobotę wydawało się, że gabinet Luthera, oparty o stronnictwa środka, jest już prawie utworzony. Luther zdołał był według informacyj ostatnich uzyskać porozumienie centrum, niemieckiej partji ludowej, bawarskiej partji ludowej i demokratów. Powierzenie teki spraw wewnętrznych Kochowi miało być ekwiwalentem za pozostawienie teki spraw zagranicznych w rękach Stresemanna. Ta koncepcja napotkała teraz na opór i przesilenie przeto znowu jest otwarte.)

Berlin. Kanclerz Rzeszy Dr. Luther konferował w poniedziałek z przedstawicielami partyj środka, lecz znów bez skutku, tak że dalsze pertraktacje odroczono do wtorku. Utworzenie rządu zagrożone zostało uchwałą bawarskiej partji ludowej, która to uchwała opiewa, że frakcja uważa utworzenie rządu z ministrem Kochem, jako ministrem spraw wewnętrznych za rzecz niemożliwą, po drugie, w razie obsadzenia ministerjum spraw wewnętrznych osobą partyjno-parlamentarną, frakcja domaga się na to stanowisko fachowca. Od uwzględnienia powyższych punktów zależy dalsze stanowisko bawarskiej partji ludowej wobec starań dokoła utworzenia nowego rządu.

Straszna eksplozja

9 zabitych i 33 rannych

Berlin. W poniedziałek rano o godzinie 6 i 15 minut nastąpiła w domu przy ulicy „Kirchstr." straszna eksplozja gazowa na skutek czego zawalił się 4 piętrowy dom grzebiąc pod gruzami mieszkańców oraz urządzenia domowe. Siła eksplozji była tak wielka że wszystkie okna w okolicy powylatywały. Samochód stojący w pobliżu miejsca katastrofy został przewrócony. Dotychczas wydobyto z pod gruzów 9 zabitych oraz 33 rannych, pomiędzy nimi 20 ciężko rannych. Powodów katastrofy jeszcze nie zdołano dokładnie stwierdzić.

Szczegóły katastrofy.

Berlin. W związku z eksplozją benzyny przy ul. Kirchstrasse donoszą następujące szczegóły: Ulica przedstawia obraz zniszczenia. Wszystkie szyby są rozbite, a okienice powyrywane. Jadące auto zostało przewrócone i całkowicie rozbite. Detonację słyszano w szerokim ramieniu. Z pośród rannych zmarło w szpitalu 5 osób. Pod gruzami znajdują się zwłoki mydlarza i 2-letniego dziecka. Władze wdrożyły śledztwo.

Według dalszej wiadomości, liczba zabitych wynosi 9 osób i 33 rannych.

Berlin. Ekzplozja w Moabicie wydarzyła się około godz. 10-tej przed południem. Katastrofa spowodowała śmierć 9 osób. Między zabitymi znajduje się 1 przechodzień, zabity na ulicy przez spadającą cegłę. W szpitalu moabickim znajduje się 33 rannych, z tego 20 ciężko.

Ruch zarobkowy wśród kolejarzy

Berlin. W dniu [illegible] odbyło się [illegible] natychmiastowego rozpoczęcia pertraktacyj zarobkowych celem podwyższenia zarobków. Podobne zebrania odbyły się także w Królewcu i Kilonji.

Zamach morderczy na profesora Georgiego

Karlsruhe. Na dyrektora przymusowego zakładu wychowawczego we Flochingen pod Karlsruhe, profesora dra. Georgiego, wykonano zamach morderczy. W niedzielę wieczór zgłosił się do prof. Georgiego pewien człowiek i zawezwał go pod pewnym pozorem do sali gimnastycznej. W drodze przez ogród wyskoczył nagle z krzaków jakiś osobnik i ugodził prof. Georgiego sztyletem dwukrotnie w pierś. Prof. Georgi został znaleziony na ścieżce nieprzytomny. Stan jego jest beznadziejny. Sprawcy znikli bez śladu.

Z całego świata

Układ grecko-angielski

na wypadek wojny o Mossul

Paryż. „Chicago Tribune" donosi z Aten, że powszechnie sądzą tamże, iż gen. Pangalos zamierza zawrzeć układ w sprawie akcji turecko-angielskiej na wypadek, gdyby Turcja miała wtargnąć na teren Mossulu. W Grecji spodziewają się, że flota grecka wzmocniona dwoma niedawno w Ameryce zakupionymi krążownikami będzie jedną z najsilniejsz. flot na morzu Śródziemnem. tembardziej, że została zreorganizowana przez angielską misję marynarską. Porty w Pireus i Salonikach będą rozbudowane pod kierownictwem angielskim do pierwszorzędnych baz flotowych.

Według tego samego dziennika rośnie ciągle niebezpieczeństwo wojny na Bałkanie. Grecja obiecuje sobie znaczne korzyści ze współdziałania z Anglją.

Podjęcie rokowań angielsko-tureckich w sprawie Mossulu.

Londyn. „Exhange Telegraph" donosi z Konstantynopola, iż rokowania z Turcją w sprawie Mossulu odbędą się w Londynie pod przewodnictwem Baldwina. Turcję reprezentować będzie ambasador turecki w Londynie.

Rząd brytyjski wysłał do Angory posła Lindsaya celem zakomunikowania tej wiadomości rządowi angorskiemu.

Jak zabezpieczyć Europę

przed fałszerzami banknotów

Białogród. „Polityka" w artykule następnym zatytułowanym: „Wiedeń i Budapeszt" przypomina wiedeńskie spekulacje bankowe polegające na grze na zniżkę franka francuskiego oraz znaną sprawę wiedeńskich fałszerzy czekiwów z pośród których główni sprawcy, aresztowani w Wiedniu, zostali następnie wypuszczeni na wolność.

Dalej [illegible] dziennik kończy w następujący sposób: Europa nie będzie zabezpieczona od [illegible] fałszerzy, przynoszących hańbę dopóty, dopóki wszystkie pozostałości dawnej monarchji dualistycznej i wszyscy książęta kandydaci do tronu, dowódcy zwyciężonych armji, hofraci, szpiedzy i fałszerze będą grali jakąbądź rolę.

W wszystkich skandalicznych aferach, zdemaskowanych do chwili obecnej, podobnie jak i w ostatniej aferze banknotowej, zawsze można stwierdzić udział tych wszystkich żywiołów, które były filarami byłej monarchji habsburskiej.

Wiadomości z Polski

Wielka uroczystość religijno-narodowa

Kraków. Kraków w niedzielę przebył wielkie święto religijne i narodowe z okazji ingresu (wprowadzenie w urząd) księcia arcybiskupa Adama Sapiechy. W wykonaniu konkordatu biskupstwo krakowskie podniesione zostało w hierarchji do godności metropolji czyli arcybiskupstwa, obejmującego djecezję krakowską, tarnowską, kielecką, częstochowską i śląską. Specjalny charakter uroczystości nadawała osoba arcypasterza metropolji księcia Adama Sapiechy, który w czasie swoich kilkunastoletnich rządów zaskarbił sobie ogólną cześć i miłość i jako kapłan-obywatel w czasie wojny światowej zdobył sobie zasłużony tytuł [illegible] kiego Jałmużnika" za swą nie[illegible] działalność filantropijną na czele [illegible] tu książęco-biskupiego".

W uroczystości obok przed[illegible] władz państwowych, wojskowych [illegible] sta przeliczonych delegacji z bli[illegible] dalszych okolic i ogromnych tłum[illegible] ności wzięli udział wszyscy księ[illegible] pi metropolji krakowskiej, tj. bis[illegible] łęga z Tarnowa, biskup Losińs[illegible] biskup Hlond z Katowic, bisku[illegible] z Częstochowy i delegacje kapitul[illegible] pich z Tarnowa i Kielc.

Chcą się porozumieć

w sprawie stanowiska wobec Rosji

Londyn. Spotkanie Brianda z Chamberlainem w Paryżu, tłumaczą w wtajemniczonych kołach politycznych, chęcią porozumienia co do spraw rozbrojenia, stanowiska wobec sowjetów, sytuacji wschodzie jak również polityki śródziemnomorskiej, wobec wyraźnych interwencji Włoch w tej sprawie.

Kronika Śląska

Kalendarz. Jutro w środę, Fabiana i Seb. m. — Wschód słońca o godz. 8 min. 2; zachód o godz. 4 min. 21.

Alkohol przyczyną śmierci.

W Prusiech zmarło na zatrucie alkoholem w roku 1913: 913 osób, 1921: 297 osób, 1922: 572 osób, 1923: 294 osób.

Obiecujące ziotko.

Opole. Uczenica szkolna Elżbieta Hoiman, lat 11, znowu uciekła z domu rodzicielskiego dnia 7-go bm. i od tego czasu zaginął po niej wszelki ślad. Wymieniona dziewczyna ucieka z domu bardzo często, gdy wróci, lub gdy ją żandarm przyprowadzi, opowiada, że „coś" ją ciągnie do dalekiego świata.

Wypowiedzenie taryfy zarobkowej w przemyśle cementowym.

Opole. Związki zawodowe wypowiedziały umowę zarobkową, zawartą w maju ubiegłego roku pomiędzy właścicielami fabryk wyrobów cementowych a zastępcami robotników. Zmiany taryfy zarobkowej zostały przyjęte także przez załogi cementowni w Szymiszowie, Wróblinie oraz przez robotników zatrudnionych w fabryce „Silesia". — Zarząd fabryki „Silesia" zwolnił większą ilość nieżonatych robotników, natomiast przyjął żonatych robotników, zwolnionych z cementowni w Wróblinie.

Skutki kryzysu gospodarczego.

Opole. Zarząd przędzalni (Oberschl. Jutespinnerei) zwolnił jedną trzecią swej załogi, przeważnie robotnice. Redukcja nastąpiła z powodu braku zamówień. Oprócz tego załoga pracuje tylko 4 dni w tygodniu.

Samobójstwo.

Opole. Donosiliśmy wczoraj o samobójstwie, popełnionem w jednym z tutejszych hoteli. Obecnie stwierdzono nazwisko nieszczęsnego. Jest nim kupiec Juljusz Bednorz z Zaborza.

Uroczystość gwiazdkowa.

Węgry. Dnia 28. grudnia odbyła się u nas skromna uroczystość gwiazdkowa dla dziatwy szkoły polskiej. Wraz z dziatwą przybyli także rodzice oraz p. nauczyciel. Na rozpoczęcie zabrał głos pan nauczyciel, przedstawiając w swoich wywodach dziatwie życie Dzieciątka Bożego. Następnie zaśpiewała dziatwa jedną z naszych pięknych kolend, poczem zabrał głos p. Szczepaniak, który w swem przemówieniu zachęcał dziatwę do naśladowania Bożego Dzieciątka w posłuszeństwie wobec rodziców i p. nauczyciela. Prosił dziatwę, aby się uczyła jak najpilniej i przez to wyrosła na pożytecznych obywateli. Najwięcej się dziatwa radowała, gdy rozdawano podarki. Następnie wystąpiło dwoje dzieci z śpiewem solowym. Przy zakończeniu uroczystości zabrał głos znany i szanowany obywatel z Węgier p. Swierc, dziękując w serdecznych słowach wszystkim tym, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do upiększenia tej uroczystości. My rodzice wyrażamy także z tego miejsca nasze podziękowanie za sprawienie nam i [illegible] naszej tej uciechy.

Jeden za wszy[illegible]

Pożar stodoły.

Klink, pow. opolski. Podczas jed[illegible] z ostatnich nocy wybuchł pożar w [illegible] le rolnika Karola Stoka. Stwierdzono, że ogień został podłożony. Stok [illegible] wielką stratę, ponieważ oprócz [illegible] spalały się wielkie zapasy ziarna o[illegible] maszyny rolnicze. Stodoła była bardzo [illegible] sko zabezpieczona.

Podatek komunalny.

Strzelce. Dopłata do państw[illegible] go podatku gruntowego w mieście Strz[illegible] cach wynosi 200 proc.

Obłąkany robotnik [illegible]

Racibórz. [illegible] Ostrogu, lat 30, wyszedł [illegible] stycznia br. i dotychczas [illegible] mer cierpiał od dłuższego [illegible] robę umysłową. Poszukiwania poli[illegible] zostały bez skutku.

Jarmarki i targi na zwierzęta domo[illegible] roku 1926.

Kluborek. W roku [illegible] odbędą [illegible] jarmarki i targi na konie i bydło: dnia 9. lutego, 7. września i 16. listopada ja[illegible] i targ na konie i bydło. Dnia 20. kw[illegible] 4. maja, 15. czerwca, 13. [illegible] 17. sie[illegible] i 12. października targ na konie i byd[illegible]

Spiskowy morderca z powiatu oleski[illegible]

Olesno. Sądy niemieckie poszu[illegible] kilku morderców, tak zwanych Feme[illegible] der, którzy popełnili szereg skryto[illegible] czych morderstw na członkach czarne[illegible] Reichswehry. W tych skrytobójc[illegible] morderstwach brał udział także nie[illegible] Hellmuth von Pannwitz, starszy por[illegible] nik, (Oberleutnant) urodzony dnia 14. [illegible] stopada 1898 w Rodzanowicach, pow[illegible] oleski! Ładny szlachcic!

Ofiara mrozu.

Gorzów, pow. oleski. Na drodze [illegible] Biskupicami znaleziono zwłoki mężczyzny. Przywołany lekarz stwierdził, śmierć nastąpiła wskutek zmarznięcia. Dochodzenia policji wykazały, że zwłoki są identyczne z szewcem Janem He[illegible] szem z Gorzowa. Trupa przewieziono [illegible] kostnicy.

Wieczór gwiazdkowy.

Ostropa, pow. gliwicki. Czekał[illegible] dosyć długo, czy pojawi się w gaze[illegible] wzmianka o wieczorze gwiazdkowym [illegible] Ostropie, urządzonym dnia 20-go grud[illegible] 1925 r. Niestety nikt z moich Braci i Sióstr nie spełnił tego nietrudnego obywatelskiego obowiązku, przeto ja, stara matka, chwytam za pióro, aby napisać ktr[illegible] ką korespondencyjkę. — Uroczyste gwiazdkowa dla dzieci ostropskich uczęszczających do polskiej szkoły mniejszości odbyła się przy dość wielkiej ilości rodziców i gości w sali p. Starościka. Po otwarciu uroczystości przemówił do zebranych p. Aulich, objaśniając przyczyny urządzenia gwiazdki. Po odśpiewaniu pieśni na głosy odegrano piękną sztukę p. t. „Modlitwa wysłuchana". Następnie przemawiał sekretarz Tow. Szkolnego na temat „Co my dzieci ofiarujemy Boskiemu

Dziecinie?" Mówca mówił poważnie, zrozumiale i przekonywająco. Po krótkiej przerwie odegrano drugą sztuczkę „Dzieci przy żłobie". Jak w pierwszej tak też i w drugiej sztuce dzieci wywiązały się z swego zadania znakomicie, śpiewały i deklamowały również nader udatnie. Pod koniec odbyło się rozdawanie podarków. Oprócz pierników, jabłek i orzechów rozdzielono pomiędzy dzieci książki treści historycznej. Wiczór gwiazdkowy był od początku do końca wspaniały, przeto każdy z uczestników na długo go zapamięta. Wszystkim ofiarodawcom oraz tym, którzy trudnili się urządzeniem gwiazdki należy się szczere podziękowanie. Staruszka.

Zakazana droga.

Wielowieś, pow. gliwicki. Naczelnik obwodu (amtowy) podaje do wiadomości, że droga prowadząca do stelwerku poprzez ciarkowskie zagajenie obok domostwa chałupnika Lorenca Szyguły ma być dla policzności zakazana. Sprzeciwy przeciw zakazaniu tej drogi należy składać u naczelnika obwodu do 27. stczcnia br

Droga kiełbasa.

Tworóg, pow. gliwicki Robotnik Wilhelm Wróbel przywłaszczył sobie kilka wieńców kiełbasy. Sąd skazał Wróbla na 4 miesiące więzienia z natychmiastowem aresztowaniem.

Wielki pożar.

Zabrze. W nocy na piątek wybuchł z niewiadomego powodu pożar w składzie obuwia Kubicy przy ulicy Doroty 71. Pożar wywołał nieopisaną trwogę w całym domu, albowiem ludzie mieszkający na drugiem i trzeciem piętrze kamienicy nie mogli ratować się ucieczką, ponieważ kurytarze były napełnione dymem, a schody były już ogarnięte płomieniami. Ludzie wołali więc o ratunek, chociaż niebezpieczeństwo im nie groziło. Najbardziej bojaźliwi zeszli na ziemię po drabinach straży ogniowej. Pożar został stłumiony w ciągu pół godziny, zgorzały więc tylko zapasy obuwia i skóry znajdujące się w składzie. Właściciel składu poniósł wielkie straty, ponieważ towar nie [illegible] ubezpieczony.

[illegible] dubny.

[illegible] swej [illegible] zaraz [illegible] wiadomienie [illegible] wy[illegible] i za mąż. Jako brat Holeczek uczuł się zobowiązany dać siostrze podarek ślubny, przeto włożył do worka 60 funtów świńskiego mięsa. Granica polsko-niemiecka pomiędzy Zabrzem a Pawłowem stanowiła dla niego poważną przeszkodę — bo wiedział, że urzędnicy celni przepisów w sprawie wywozu mięsa ściśle przestrzegają. Z tego powodu rzeźnik Holeczek postanowił przenieść swój „tłusty prezent" przez granicę na zakazanem miejscu. Lecz tu został schwytany przez urzędników straży granicznej, którzy mu worek z mięsem odebrali, a onego zaprowadzili do więzienia sądowego, gdzie został osadzony w areszcie śledczym. — Przed rozszerzonym sądem ławniczym w Zabrzu odbyła się onegdaj rozprawa o przemycanie mięsa i nieprawne przekroczenie granicy przeciw Józefowi Holeczkowi. Sąd skazał oskarżonego za nieprawne przekroczenie granicy na jeden miesiąc więzienia, za przemycanie mięsa na 304,40 marek a za nieprzestrzeganie ustawy o zarazie zwierząt domowych na 100 marek grzywny.

Rozmaitości

Czy istnieje drugi księżyć?

Niedawno rozeszła się wiadomość, że amerykański astronom Pickering odkrył, iż nasz wielki księżyć posiada towarzysza, drugi mały księżyć, przez co tłumaczą się pewne zboczenia tamtego pierwszego. Stwierdzono, że ten mały księżyć ma w średnicy 120 m. i że w odległości jakieś 4.000 klm. okrąża ziemię w mniejwięcej 3 godzinach od zachodu na wschód.

Astronomowie europejscy podali wiadomość tę odrazu w wątpliwość, twierdząc, że istnienie takiego maleńkiego księżyca jest zupełnie wykluczone. Wykluczone jest nadto, by ciało niebieskie o tak minimalnych rozmiarach mogło wpłynąć na ruchy dużego księżyca do tego stopnia, by można to stwierdzić cyfrowo.

Choć skądinąd

Istnieje możliwość uzyskania przez ziemię drugiego jeszcze towarzysza.

Planeta nasza otoczona jest, jak wiadomo, całemi gromadami maleńkich ciałek niebieskich, różnych bloków meteorytowych i brył lodowych, które ziemia przyciągnęła w swa sferę. Udowodniono, że conajmniej 4 meteory okrążają ziemię po drogach eliptycznych. W r. 1920 stwierdził astronom Vallier po południu przy pomocy teleskopu ciało niebieskie w kształcie sierpu, które według jego obliczeń okraża również ziemię na drodze [illegible] najwięk[illegible] [illegible] Gdyby ziemia miała drugi księżyc, to jest rzeczą niemożliwą, by już tego dawno nie zauważono.

Czego jednak niema, to może być!

Wiadomo, że istnieje sporo maleńkich gwiazd wędrujących, które przecinają drogę ziemi, tak np. planetoid Albert zbliża się do ziemi na odległość 28 a Eros nawet na 21 miljonów klm. Gdyby asteroid taki zbliżył się do ziemi na odległość 2 miljonów klm., w takim razie ziemia opanowałaby go i drugi księżyć stałby się faktem dokonanym. Mars posiada już dwa księżyce — Phobosa i Deimosa, które z pewnością zdobył ta właśnie droga.

Usuwanie się ziemi w Szwajcarji.

Części miasta Schimberg w kantonie Argau w Szwajcarji zagraża kompletne zasypanie ziemią, gdyż powierzchnia góry, znajdującej się nad miastem, długości 700 metrów i 200 metrów szerokości osuwa się z szybkością 12 stóp dziennie.

Eksperenci zadecydowali, że katastrofa zasypania jest nieuchronną, to też mieszkańcy z wielkim pośpiechem usuwają wszelkie swoje ruchomości i przenoszą je na bezpieczne miejsce, aż do drzew owocowych włącznie.

Dział gospodarczy

Stan waluty giełdy berlińskiej.

płacono za	18. 1.	16. 1.
100 guld. holend.	168.80	168,79
100 franków belg	1[illegible],04	9,02
100 „ franc.	15.70	5,15
100 „ szwajc.	80,80	8[illegible],85
100 lirów włoskich	16,60	16,89
100 koron czeskich	1[illegible],426	1[illegible],422
100 „ duńskich	104,95	[illegible]04 45
100000 „ węgierskich	5.865	5.872
10000.) „ austr.	59,13	59,89
1 dolar ameryk.	4,195	4, 93
1 funt szterl.	20 321	20,33
100 guld. gdańskich	80,59	80,65
100 złotych polskich	57.65	[illegible]8,65

Wrocławskie ceny targowe

z dnia 18. 1. 1925 r.

Pszenica 22,30. żyto 14.40, owies 14.80 jęczmień browarowy 18.00, jęczmień zimowy 15.50, kartofle do jedzenia białe i czerwone 1,30, mąka pszeniczna 34,00, rżana 23,50, mąka „Auszug" [illegible]

Pasza dla bydła: osucie pszenne 10.50—11,50, osucie rżane 9.25—10, makuch lniany 22.50—24,50; makuch rzepakowy 15,50—16,50; siano zdrowe suche 3,80, siano dobre, zdrowe i suche 4.20.

Owoce strączkowe: Groch Wiktorja 26,50—30.00. groch żółty, średni 23,50—24.50, groch żółty mały 21,00—23.00, groch zielony 25.00—29,00, fasola biała 26,50—28,50, bób 14.00—21.00, wyka 19,00—21.00, peluszka 18,00—20,00, łubin żółty 14.00—16,00, łubin niebieski 12,00—13.00.

Nasiona: rzepak zimowy 34,00, nasienie lniane 36,00. gorycza 62.00, nasienie koryczne 21.00, mak modry 98,00.

Uczmy dzieci czytać i pisać po polsku!

Postbestellzettel.

Hiermit bestelle ich bei der Postanstalt in .....

die in Oppeln O.-S. 6 Mal wöchentlich erscheinende Zeitung

„Nowiny Codzienne"

für den monatlichen Bezugspreis von **1,10 Mark** ohne Abtrag

.....

Imię i nazwisko — Vor- und Zunam[illegible]

.....

Zawód — Beruf

.....

Miejscowość — Ort

Quittung.

Obige **1,10** Mark (in Worten: Eine Mark, Zehn Pfenig Zeitungsgeld und ..... Mark Bestellgebühren richtig erhalten.

....., den ..... 192...

.....

Name

Noc śmierci

czyli

ślepa niewolnica z Sziras

Powieść historyczna z czasów króla Jana Sobieskiego.

67) (Ciąg dalszy.)

— Wtenczas możesz być pewny, panie kanclerzu, że zaczęłyby się inne rządy! — odpowiedziała Jagiellona dumnie i stanowczo.

— Na moje zbawienie, wojewodzina, jesteś kobietą zdolną ująć silną ręką władzę i położyć koniec niezadowoleniu.

Jednego tylko brakuje, panie kanclerzu: miłości króla, a ta jest najważniejszą.

— Tak, piękna kobieta, jak wojewodzina Wassalska nie bawi darmo na dworze.

— Daj pokój podchlebstwom, idzie tu o zawarcie tajemniczego przymierza, panie kanclerzu!

— Tem silniej będę pragnął zapewnić ci koronę, wojewodzino.

— Bez gwałtownego środka nie da się to uczynić!

Chytry Pac drgnął.

— Powiedz mi, wojewodzino, o jakim środku myślisz, a przyrzekam być wiernym pomocnikiem, jeżeli wykonanie tego środka jest możebne!

— Na cóż? A gdybym królowi zadała napój miłosny?

— Napój miłosny, tak, masz pani słuszność! Ale czy go posiadasz?

— Odziedziczyłam po mojej matce, panie kanclerzu, napój, który obudza miłość w tym, co go wypije dla osoby, która go przyprawiła! Matka moja pragnęła mi zapewnić miłość mego męża!

A pani byłaś tak przezorną, żeś zachowała cześć tego napoju! A zatem wojewodzino, masz w ręku środek, za pomocą którego możesz zostać królową! Wlej napój królowi do wina, i...

— Bardzo to ładnie, panie kanclerzu, — przerwała Jagiellona, — lecz zapominasz o matce króla!

— To prawda, wojewodzino, — odrzekł Pac, — muszę jednak wymyślić środek podania napoju królowi! Ręka moja, że tego dokaże! Jutro wieczorem rada koronna zbiera się u Michała. W takich razach zwykle podają wino. Daj mi pani napój! Znajdę sposobność podania go temu, dla którego przeznaczony!

— Gdybyś sam przyrządził trunek, panie kanclerzu, miłość króla mogłaby zwrócić się ku tobie!

— To znaczy, że pani sama musisz go przyrządzić... trudne to będzie zadanie, wojewodzino!... Ale prawda! przypomina mi się, że jest inny sposób! Koło sali radnej jest mały gabinet, którego ściany zawieszone są mapami geograficznemi. Gdybyś mogła dostać się do tego gabinetu, pani wojewodzino...

— To dałoby się wykonać, panie kanclerzu.

— Ja przynosę pani puhar... pani będziesz przygotowana... wlejesz napój do wina... ja wezmę puhar i postawię go napowrót na swojem miejscu i plan cały się powiedzie!

— Trzeba spróbować, panie kanclerzu!

— Jestem pewny twojej wdzięczności, wojewodzino!

— Jesteśmy i pozostaniemy sprzymierzeńcami!

Przyrzeczenie to zupełnie pozyskiwało kanclerza Paca dla powziętej myśli. Mógł osiągnąć najwyższy wpływ gdyby Jagiellona została królową.

— Przymierze zawarte, pani wojewodzino, — rzekł, podając rękę Jagiellonie.

Ona odpowiedziała podaniem mu wzajemnie ręki, którą on podniósł do ust. Następnie rozstali się.

Nazajutrz wieczorem zabrała się rada koronna, do której kanclerz należał, w sali radnej zamkowej. Brało w niej udział oprócz króla jedenastu dygnitarzy, którzy zasiedli przy wielkim stole, na którym świece paliły się w kandelabrach. Przed każdem miejscem stał wysoki, kolorowy puhar. Po krótkim czasie ukazał się podczaszy ze złotym dzbankiem i napełnił puhary.

Biskup Olszowski siedział po jednej, a Pac po drugiej stronie króla. Wysocki, poseł z Konstantynopolu, znajdował się także w liczbie obecnych i opowiadał o tem, co się działo na dworze sułtana.

Dygnitarze słuchali z uwagą.

Wysocki opowiadał o nieprzyjaznych usposobieniach Turków przeciwko cudzoziemcom i zarozumiałości, z jaką wielki wezyr go traktował.

— Zmuszono mnie, — mówił w ciągu opowiadania, — żebym w znacznej odległości od pałacu sułtana wysiadał z karocy i piechotą dochodził do marmowych kolumn. Warta zatrzymywała moje konie za cugle.

— To niesłychane! — zawołał Olszowski. — jest to upokorzenie, którego płazem puścić nie można!

— Jak daleko od pałacu musiałeś pan wysiadać, — zapytał jeden z obecnych ambasadora.

Nie mierzyłem odległości, ale ją łatwo mogę pokazać, — odpowiedział poseł, wstając od stołu.

Wszyscy dygnitarze i król poszli za jego przykładem i przystąpili wraz z nim do wysokiego okna, które Wysocki otworzył, ażeby na dole wskazać położenie.

Kanclerz wstał także. Chwila ta zdawała mu się nadzwyczaj pomyślną.

Wszycy przystąpili do okna. Pod czaszy i służba oddalili się, nie mogąc być świadkami obrad.

Kanclerz szybko rzucił okiem dokoła. Nikt nie uważał na niego.

Wziął swój puhar i poszedł z nim szybko do drzwi gabinetu. Po cichu otworzył je i wyciągnął rękę z puharem przez otwór.

Jagiellona stała tam, czekając.

Kanclerz nie widział, co się działo w gabinecie za drzwiami.

Upłynęła chwila, potem wysunął rękę z puharem. Wracał napowrót do stołu.

Ale w tej samej chwili, w której przybliżał się do stołu, dygnitarze odwrócili się do okna, ażeby powrócić na swoje miejsca.

Pac pobladł... plan jego mógł się nieudać w ostatniej chwili.

Był zmuszony postawić puhar przed sobą.

— Piję za powodzenie naszej broni w wojnie z kozakami, — rzekł król, podnosząc kielich, wyślemy wojsko nasze przeciw ottomanom!

Wszyscy byli zmuszeni pójść za przykładem króla i pić za powodzenie wojsk.

Podniesiono kielichy. Kanclerz Pac podniósł także swój, w którym się znajdował napój Allaraby.

Gdy jednak wszyscy wychilili kielichy, on wypił tylko parę kropli.

Nie udało mu się zamienić puhar z królewskim.

Gdy powstano i król uwolnił swych doradców, Pac musiał pełny puhar pozostawić przed sobą.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Swieża słonina, świeże sadło, tłuste wędzone mięso 1.30 i 1.40
wędzona słonina
wieprzowina, wołowina, wszelkie gatunki kiełbas po najtańszych cenach dziennych

Franc. Melcher
Opole
mistrz rzeźnicki ul. Odrzańska 13

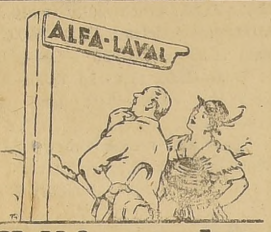

Najbliższa droga do dobrobytu
przez kupno Alfa Laval Separatora. Od roku 1878 separator ten opłacił się w miljonowych wypadkach, każdy chwali Alfa Laval Separator
1623 O

Oryginalna, pojedyńcza budowa Alfy
jest niedościgniona. Każdy kupujący otrzyma list gwarancyjny, którym mu się poręcza jaknajdokładniej. odciąganie śmietany.

Oryginalne części uzupełniające Alfa Laval olej do smarowania
Patentowane maślnice „Siedler"
u zatwierdzonego przedstawicielstwa:

„Rolnik" sp. z ogr. poręką **Opole**
Breslauer Platz 10 Augustinistr. 4 Telefon 179

Manufaktury
chustki, trykoty, artykuły dla panów,
wszystko w wielkim wyborze po znajomo tanich cenach

ADOLF BADRIAN
właśc. **M. E. Aschner & Söhne**
RACIBÓRZ, Rynek róg ul. długie

St. Annaberger universalne krople żołądkowe przeciw bólom żołądka, braku apetytu i niestrawności

St. Annaberger „Gichtwid", najlepszy środek przeciw podagrze, reumatyzmowi i bólom w kościach. Specjalnie mocny.

tylko do nabycia w

Schwan-Apotheke
Dr. Zadek
Polkoplac **Racibórz** Polkoplac

Zdrowie jest największym skarbem.
Polecam
wszelkie artykuły do lecz. chorych
Wszystkim, tym którzy cierpią na żołądek, brak apetytu, reumatyzm, zaziębienie, kaszel i t. d. udzielam **bezpłatnie** porady. Dla rolników polecam wszelkie, lotieprzerbne w gospodarstwie dla bydła, koni, krów, świń itd. gdyż mam własny laboratorjum. O łaskawe poparcie prosi

Bernhard Pitsch, Adler-Drogerie, Racibórz
Wielkie Przedmieście 31 1562 R
Proszę dokładnie zważać na moją firmę.

Meble
lustra, towary wyściełane, kuchnie
kupicie najlepiej i najtaniej u

Kaczmarek, Opole
Hospitalstrasse 3, przy targu maślanym.
Obejrzycie również mój wielki skład na Feldstrasse 8

Baczność Tylko krótki czas Baczność
Ceny wyprzedaży po ukończonej inwenturze do **30%** zniżone

Ceny zniżone na ceny w mm o.Ale wyszczególnieniu

Materje na suknie	Wsypy, adamaszki
Aksamity	Ręczniki
Eolieny	Chustki pluszowe
Mochairy	Chustki do okrycia
Jedwabie na suknie	Chustki z frendzlą jedw.
Jedwabie na fartuchy	Chustki do talji
Welury, barchany	Koszule, kalesony, spódnice
Płótna na fartuchy	Trykoty
Druki, satyny	Ceraty
Materje na balsuknie	Nakrycia na stół
Płótna	Nakrycia na łóżka
Płótna na poszewki	Firany

Materje na ubrania dla panów - Manszester
Materje na płaszcze - Towary cajgowe itd.

KOTZOTT & MUSCHKIET, OPOLE
ul. Mikołaja 10-12 Nicolaistr. 10-12

Pohl'a wózki motorowe
to ten idealny sprzęt do
transportowania motorów elektrycznych
przyborów do tychże. Niema już szkód i przeszkód przez wpływy powietrza, niestosowny transport, nieodpowiednie usiłowienie. Przybory są zawsze pod ręką. Zaoszczędza zgorszenia czasu i pieniędzy. Dla każdego rolnika niezbędne. Zażądajcie jeszcze nieobowiązującej oferty.
1639 O 1639 O

Elektrogrosshdlg. Erich Pohl
Vogtstrasse 40 OPOLE Vogtstrasse 40

J. Erbstroh, Racibórz
Właść. Fabian Wycisk

Polecam
co dzień z świeżej przesyłki:
Wszelkie
towary wędzone
w najlepszym gatunku, jak:
Ia piklingi, sielawki, łosoś tłusty, wędzone śledzie, wędzony łupacz, (Schellfisch) wędzone węgorze, łosoś reński

Największy wybór w najprzedniejszych
marynatach
własnej fabrykacji i z najpierwszych firm

Wszelkie gatunki najlepszych serów, Wyroby mięsne, Wina :-: Likiery

Zawsze świeże masło stołowe i margaryna 1667 O

Świeże ryby morskie
Żyjące ryby rzeczne

Renomowane
pokoje do śniadań
otwarte do 1 godz. w nocy

Czwartek i piątek wieczór:
najlepsze matjase z kartoflami

Kino-aparat
z filmami gotowy do używania tanio **na sprzedaż.**
Zgłoszenia do Administracji Nowin pod nr. **17.**

Emil Dawid, Opole
Rynek 15
Wielka
wyprzedaż inwenturowa
Z istotnym jeszcze znacznie wszelkie towary w cenie tak, że każdy za tanie pieniądze może dobry towar zakupić.

Niektóre przykłady mojej taniości!
Ubrania dla panów już od 22,— mk.
Ubrania dla młodzieńców już od 19,— mk.
Ubrania dla chłopców już od 14,— mk.
Ubrania dla dzieci już od 4,50 mk.
Paltoty zimowe, czarne i kolorowe już od **30,—** mk.
Jupy zimowe, dobre gatunki, futrow. już od **13,—** mk.
Materje męskie, w wielkim wyborze wszelkiego gatunku czarne i kolorowe po zadziwiająco tanich cenach
Ubrania ślubne czarne, sukienne i kamgarnowe w bardzo wielkim wyborze, szczególnie tanio. 13 O
Paltoty czarne, „Eskimo" dla nowożeńców, wszelkie gatunki bardzo tanio.
Proszę zwiedzić moje składy bez przymusu kupna

Emil Dawid, Opole
Rynek 15

100
Opolskich likierów zamkowych
zostają na ciepłej drodze destylowane i dobrze odleżałe, tylko takie osięgają delikatne gatunki najlepszych importowanych likierów
Najdelikatniejsze punsze
koniak :-: rum :-: a
Pudełko podarkowe od 5 marek

M. Friedlaender
ul. Zamkowa 2 (Schloßstrasse). Tel. 11. Założony 1824.

Ogłaszanie w naszej gazecie przynosi zysk!

Alfa-Separator
W miljonach rozsprzedany!
Przeszło 1000 pierwsz. nagród!

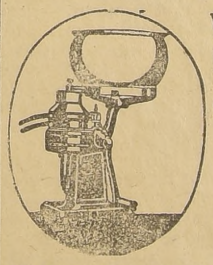

Tańszy jak inne centryfugi, jeżeli się weźmie pod uwagę zadziwiającą wytrzymałość i lepsze odciąganie śmietany. 1657 Ch
Budowa prosta!
Łatwe czyszczenie!

Józ. Scheitza, Chrosczütz

Przy zakupach
mówcie, żeście czytali ogłoszenie w naszej gazecie!